

De Rotterdamse leerroutekaart

STIPPEL JOUW
REIS UIT
VAN NU NAAR
LATER

Op deze leerroutekaart teken je, samen met je ouders, verzorgers, docent, mentor, vrienden en kennissen, letterlijk je eigen leerroute uit. Die route start op de basisschool, en gaat via de middelbare school en het vervolgonderwijs naar een baan. Met de leerroutekaart ben je nog beter in staat om baas te zijn over je eigen schoolloopbaan en leer je bewust richting het einddoel: een goede baan die bij je past.

De schoolroute loopt langs de niveaus en de profielen op de middelbare school, langs het middelbaar beroepsonderwijs of hoger onderwijs, richting de baan waarvoor je uiteindelijk leert. De extra uitleg achterop de kaart geeft je nog meer uitleg over alle routes, zodat je weet wat nodig is om bijvoorbeeld op een (vervolg)opleiding toegelaten te worden en te kunnen doorstuderen. Bovendien schetst de kaart helder dat er veel wegen zijn die naar jouw einddoel leiden.

De kaart nodigt je bovendien uit om belangrijke vragen te stellen over je loopbaan: wat kan ik (kwaliteiten), wat wil ik (motivatie), welk soort werk past bij mij (werkzaamheden), wat wil ik worden (beroep) en wie kan mij daarbij helpen (netwerk)? Zolang je de route bewust aflegt, neemt de kans op succes toe.

Daarnaast daagt de kaart je uit om bij het kiezen van een beroepsopleiding na de middelbare school, na te denken over de kansen op een stage of op werk. Ook stelt het je in staat om zelf of in de klas, met klasgenoten en met jouw ouders, steeds opnieuw te praten over alles dat je nodig hebt om jouw droombaan te bereiken. Deze kaart helpt je als 'tool' om met dat doel te leren en met trots je diploma te behalen, met een goede baan als gevolg.

Ga je naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs, dan geldt deze Rotterdamse routekaart ook voor jou. Alle VSO-scholen die het uitstrooprofiel vervolgonderwijs aanbieden, volgen het reguliere vo-programma voor vwo, havo en vmbo. Afhankelijk van je beperking kan de school aanpassingen maken.

DE ROTTERDAMSE AANPAK LOOP- BAANLEREN

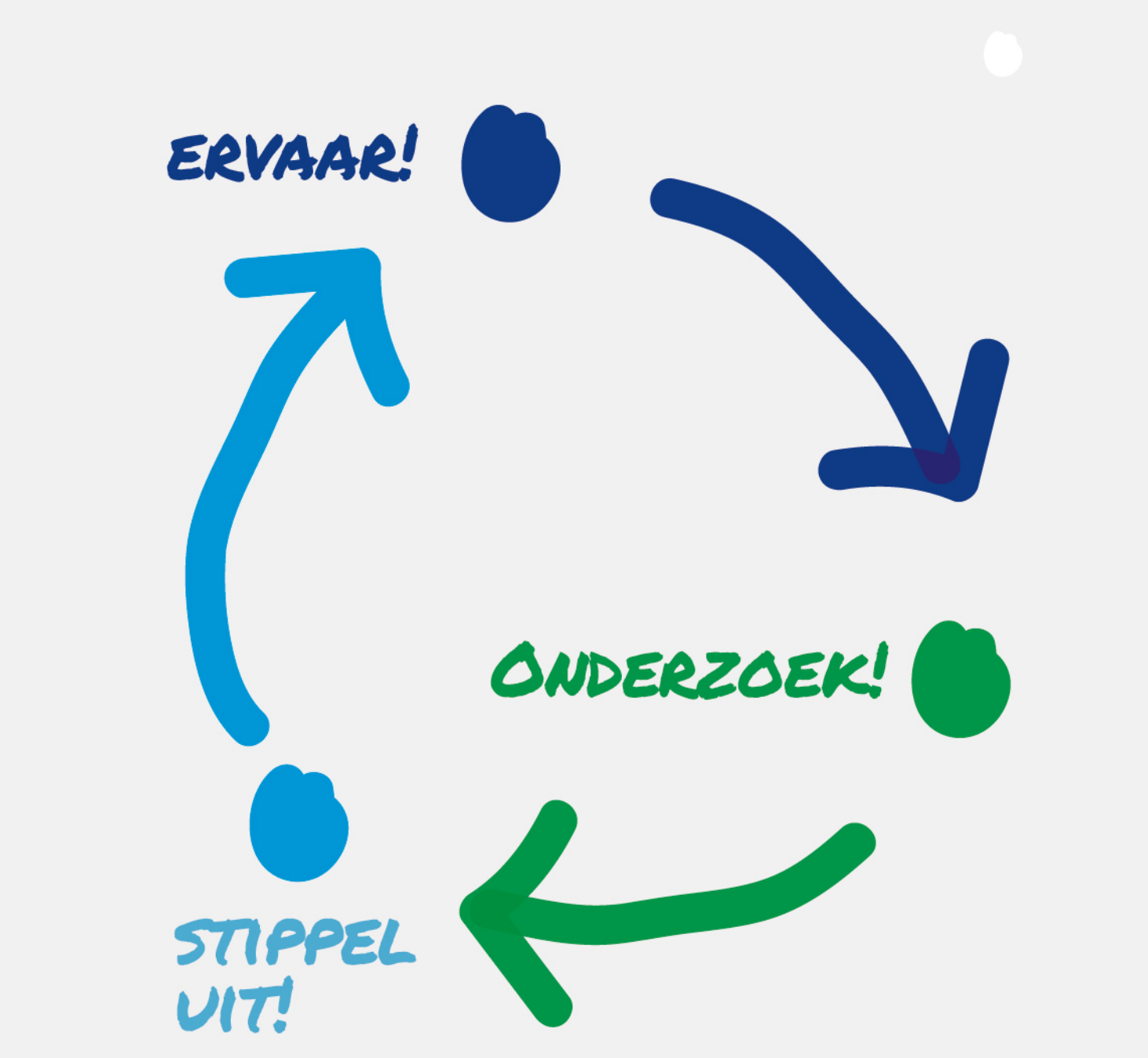
Wees eigen baas over
je eigen toekomst

Deze leerroutekaart is onderdeel van de zogenoemde Rotterdamse aanpak loopbaanleren. Daarmee kun jij zelf de regie nemen – ofwel eigen baas zijn – over jouw schoolloopbaan. De aanpak geeft je mogelijkheden om op meerdere momenten in je schoolloopbaan te 'ervaren', 'onderzoeken' en 'uitstippelen'. We helpen jouw docenten en school om dit mogelijk te maken.

Ervaren gaat om zoveel mogelijk ondervinden wat het betekent om een beroep uit te oefenen en in een bedrijf te werken. Denk aan kennismaking met opleidingen en beroepen via voorlichtingsavonden, excursies, bliksemstages, bedrijfspresentaties en oefenen in de klas. Onderzoeken doe je om een antwoord te vinden op belangrijke vragen zoals: wat kan ik, wat wil ik, welk soort werk past bij mij, wat wil ik worden en wie kan mij daarbij helpen? Het Digitaal Talentportfolio, waarin jij vastlegt welke dingen je goed kan, wat jou interesseert en welke dingen jij nog wilt leren, verhuist met je mee als je van school verandert. Uitspellen doe je via deze leerroutekaart als 'tool' om uit te tekenen wat het doel is waar jij naartoe werkt en hoe je daar wilt komen.

Jouw schoolloopbaan staat niet van tevoren al vast. Jij blijft je vast steeds verder ontwikkelen. Daarom raden we jou aan om als je van school verandert steeds opnieuw te ervaren, onderzoeken en uitspellen, zodat je kunt toetsen of jouw uitgestippelde loopbaan nog steeds goed bij je past.

TIPS BIJ HET GEBRUIK VAN DE LEERRUTE-KAART EN HET UITSTIPPELEN VAN JE SCHOOL-CARRIÈRE

Deze routekaart en de informatie over alle opleidingen, helpen je op weg om de reis van nu naar later uit te kunnen stippelen. Natuurlijk is het heel belangrijk dat jij uitvindt wat je wilt, maar vergeet niet dat ook je ouders of verzorgers, je leraren en je vrienden en kennissen je daarbij goed kunnen helpen. En misschien ken je wel iemand die binnen een bedrijf werkt dat je nieuwsgierig maakt? Erover praten is erg belangrijk om een goede keuze te kunnen maken, maar hoe pak je dit aan? We geven je daarvoor graag wat extra tips:

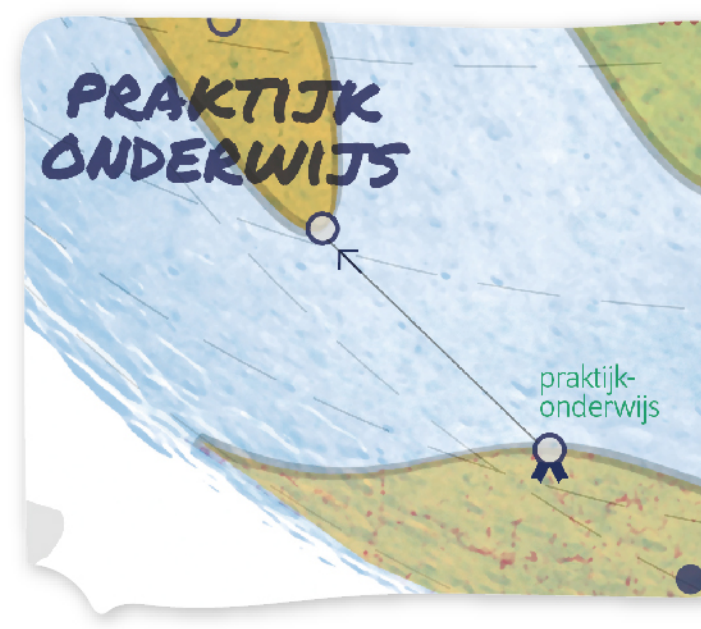
- **Vraag je school** om een ervaring of kennismaking voor je te regelen.
- **Vraag je ouders, verzorgers, familieleden en kennissen** wat voor werk zij doen en loop eens met ze mee als je daarvoor de kans hebt.
- In het zogenoemde Digitaal Talentportfolio beantwoord je dit soort vragen. Vul op school je eigen talentportfolio in en update het regelmatig met werkstukken en artikelen en stukken uit kranten, tijdschriften en van internet die jij interessant vindt. Eigenlijk alles wat jou boeit, kan in het portfolio. Dit kunnen namelijk belangrijke puzzelstukjes zijn waarmee je jouw route kunt gaan uitstippelen.
- Praat regelmatig over bovenstaande vragen met je ouders of verzorgers, met je vrienden en met andere mensen die jou misschien op goede ideeën kunnen brengen. Leg ze bijvoorbeeld eens uit wat je eigen idee hierover is en laat hen jou vragen stellen. Of stel hen eens wat vragen over wat zij bij jou vinden passen.

- **Vraag aan je leraar** of jullie klassikaal de leerroutekaart met elkaar kunnen bespreken. Jouw leraar of docent kan op een eenvoudige manier de leerroutekaart en allerlei extra informatie op jullie digibord laten zien. Daarvoor vindt hij of zij alle informatie op www.onderwijs010.nl
- **Zoom eens samen** met bijvoorbeeld je ouders of verzorgers of met je leraar of docent in op de verschillen de eilanden op de kaart en vraag hen daar eens wat meer over te vertellen.

VAN DE BASIS-SCHOOL NAAR DE MIDDELBARE SCHOOL

Aan het einde van de basisschool krijg je advies over welke middelbare school het beste bij je past. Dat kunnen verschillende scholen zijn, namelijk het praktijkonderwijs, het vmbo, de havo of het vwo. Jouw schooladvies wordt mede gebaseerd op je Cito-score. In de Rotterdamse Plaatsingswijzer zijn afspraken gemaakt over het opstellen van een goed advies. Daaraan moeten alle basisscholen en middelbare scholen zich houden.

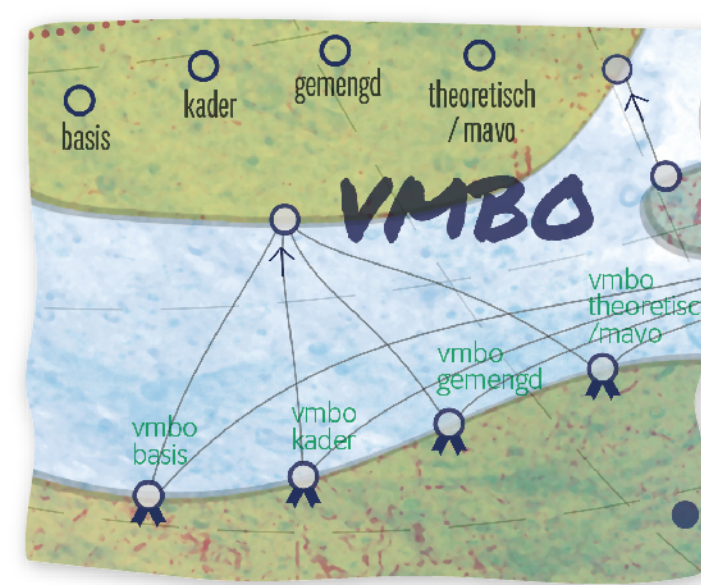
VAN DE BASIS-SCHOOL NAAR HET PRAKTIJK-ONDERWIJS

Het praktijkonderwijs duurt vijf jaar. Dit is jou op het lijf geschreven als je van 'doen' houdt, je leren niet erg leuk vindt of je hoofd daar niet goed bij kunt of wilt houden. Op het praktijkonderwijs bereid je jezelf via praktische stages en praktijkvakken voor op een baan. Je leert bijvoorbeeld om goed samen te werken en wordt nog beter in zaken als rekenen en schrijven, maar doet ook aan sport, leert veel over het omgaan met geld en wat er bij het werkende leven verder allemaal komt kijken. Alles sluit zo goed mogelijk aan bij wat jij wil en kunt en maakt dat je al tijdens school lekker aan de slag bent. Een baan is daarna een gemakkelijke overstap.

Nuttige links:
→ Zoek een Rotterdamse praktijkschool die bij je past op www.schoolkeuzerottterdam.nl/vo/praktijkonderwijs

VAN DE BASIS-SCHOOL NAAR HET VMBO

Of je nu slim bent met je handen, met je hoofd of juistmet allebei: het vmbo biedt je veel mogelijkheden. Deze opleiding duurt vier jaar en is verdeeld in vier zogenoemde 'leerwegen'. Op sommige vmbo-scholen start je met een meer algemeen jaar, op andere scholen begin je direct binnen de leerweg die past bij de baan waarvoor jij wilt gaan.

Vier leerwegen
Basis
De leerweg Basis sluit bij jou wensen aan als je graag praktisch werkt, slim met je handen bent en graag aan de slag wilt.
Kader
Deze richting is voor jou erg geschikt als je graag praktisch werkt, maar ook op een hoger niveau door wilt leren.
Gemengd
De richting Gemengd past bij jou als je nog niet goed weet of je liever vooral met je handen werkt of daarnaast ook op een hoger niveau nog verder wilt leren.

Theoretisch / mavo
Kun je goed leren en ben je niet vies van boeken? Dan is deze richting voor jou. Zeker als je erover denkt om hierna misschien nog de havo te gaan doen.

De onderbouw en bovenbouw
Binnen de onderbouw van het vmbo ontdek je wat je goed kunt en wat je leuk vindt. Door kennis te maken met verschillende sectoren, ontdek je waar jouw interesse ligt. Je komt er ook achter wat je niet leuk vindt. Samen met je ouders/ begeleiders en je mentor bespreek je regelmatig je ervaringen, maar praat vooral ook eens met je klasgenoten over je ideeën. Uiterlijk aan het eind van het tweede jaar kies je namelijk voor het profiel dat het beste bij jou past. Bovendien voeg je daar een zogenoemd 'keuzedeel' aan toe, waarmee je je diploma uiteindelijk een persoonlijk twist geeft.

Profielen en keuzedelen
Op het vmbo kies je een profiel en één of meerdere zogenoemde 'keuzedelen'. De profielen kun je zien als de hoofdwegen, de keuzedelen als interessante zijpadjes waarmee je extra ervaring kunt opdoen en extra dingen leert. Door slim te kiezen, ontwikkel je jezelf hierdoor in de richting die jij wilt en ontwikkel je daarnaast extra skills die de kans dat jij je droombaan vindt, nog eens flink kunnen vergroten. Met een profiel sla je een duidelijk een richting in, maar kies je nog niet meteen welke baan je later precies wilt gaan doen. Je kunt er nog veel kanten mee op. Hieronder noemen we daarom per profiel een aantal voorbeelden van banen, om je wel alvast een idee te geven:

Economie en ondernemen (E&O)
Kun je goed rekenen en vind je het leuk om met cijfers en geld te werken? Dan is dit profiel een prima keuze. Economie en ondernemen; het is een breed werkveld. Binnen dit profiel maak je dan ook kennis met vele werkzaamheden en beroepen en kun jij ontdekken en ervaren in welke van de ondernemende of administratieve beroepen jij je als een vis in het water voelt.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Een administratief beroep (bijvoorbeeld bij een bank of in een hotel), werken in een winkel, of in de mode, verkoper, inkoper, magazijnmedewerker, receptiemedewerker, administrateur, juridisch medewerker en etaleur.

Horeca, bakkerij en recreatie (HBR)
Zoals de naam al zegt, richt je jezelf met dit beroepsgerichte profiel op de horeca en recreatie. Met andere woorden: op de gastvrijheidsindustrie. Binnen dit profiel maak je kennis met allerlei kanten van deze wereld. Denk aan koken voor gasten, maaltijden serveren en gasten ontvangen en bedienen.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Kok, bakker, bediende, organisator en reisleider.

Zorg en welzijn (Z&W)
Wil je later een beroep waarin je wilt klaarstaan voor een ander? Ben jij sociaal, behulpzaam en ga jij graag met mensen om? Zorg en welzijn is dan het profiel zijn dat jou op het lijf is geschreven. Je leert natuurlijk veel over verzorging, maar doet ook extra skills op als voldoende geduld en doorzettingsvermogen hebben, goed kunnen luisteren en bedenken van activiteiten.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Leid(st)er in een kinderdagverblijf, sociaal werker, ziekenverzorger of doktersassistent(e), beveiliger, kapper of kapster, laboratoriummedewerker en schoonheidsspecialist(e).

Groen
Groen is –de naam verradt het al- hét profiel voor jou wanneer je groene vingers hebt of graag met dieren, planten of voeding wilt werken. Je wordt breed opgeleid en leert van alles over de groene sector. Denk aan het telen van gewassen op het land, de verwerking en bereiding ervan en het transport en de verkoop. Je krijgt les in het aanleggen van bijvoorbeeld tuinen of parken in de stad en moet niet vreemd opkijken als er regelmatig dieren op school rondlopen. Ook kun je kiezen voor lessen in bijvoorbeeld (bloem)styling, koken en techniek.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Voedingsadviseur, cateraar, bloemist, hovenier, dierenverzorger en boer(in).

Bouwen, wonen en interieur (BWI)
Heb jij gevoel voor techniek? Dat gaat je binnen dit profle heel goed van pas komen. Binnen BWI maak je kennis met alle vlakken binnen de sector Bouwen, Wonen & Interieur: van eerste ontwerp tot product of gebouw. In het profiel leer je basisvaardigheden en doe je kennis op, waardoor je kunt doorstromen naar een van de vele mbo-vervolgopleidingen die jou klaarstomen voor een baan in een bouw- of interieur-bedrijf. Of wellicht wil je daarin je eigen bedrijf starten?

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Landmeter, werkvoorbereider, werkplaats chef, interieurontwerper, bouwkundig tekenaar, 3D-ontwerper, werktekenaar, metselaar en timmerman.

Producteren, installeren en energie (PIE)
Ben jij heel handig en wil je alles wilt weten over systemen, installaties, elektronica en bijvoorbeeld metaaltechniek, dan past dit profiel helemaal bij jou. Aan de hand van tekeningen leer je bijvoorbeeld hoe installaties en producten in elkaar zitten. Die tekeningen leer je ook zelf maken en natuurlijk wordt jij nog handiger in het maken van producten en gebruik van allerlei techniek.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Elektricien, installateur beveiligingssystmen, constructeur-ker, lasser, draaier, freezer, carrosseriebouwer, CV- en onderhoudsmonteur.

Mobiliteit en transport (M&T)
Over alles wat met vervoer te maken heeft, leer je in dit profiel. Je bereidt je voor op een baan in de technische wereld van morgen en maakt kennis met allerlei basisvaardigheden binnen de mobiliteit- en transportsector. Denk aan autotechniek of technicus in de agrarische sector of uiteindelijk in die sector wellicht je eigen bedrijf?

Denk aan deze beroepen:
Automonteur, autoschadehersteller, fietsenmaker, kraanbestuurder, scheepstechnicus, verkoper, en vrachtwagenchauffeur.

Media, vormgeving en ICT (MVI)
In een drukkerij, op een evenement, een reclame- of gamebureau, theater of podium. Op gebied van grafische media, maar ook op en achter het podium zijn allerlei mensen nodig. Als jij in deze creatieve wereld aan de slag wilt, kies dan voor dit profiel.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Ruimtelijk vormgever, podiumbouwer, evenementen- of geluidstechnicus, acteur, artiest, grafisch vormgever, redactie- of drukkerijmedewerker en game developer.

Maritiem en techniek (MT)
Over dit profiel kunnen we in Rotterdam meepraten. We hebben de grootste haven van Europa dus grote kans dat je een baan vindt dicht bij huis. Met dit profiel bereid je jezelf voor op een wereld in de scheepvaart en alles wat daarmee te maken heeft.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Scheepsbouwer, jachtreparateur, binnenvaartschipper, stuurman en visser.

Dienstverlening en producten (D&P)
In elke sector worden diensten verleend en producten gemaakt en dat gebeurt op allerlei manieren. Het profiel D&P is dan ook heel breed. Wil jij je juist breed oriënteren, kies dan voor dit profiel. Dienstverlening en producten biedt je de mogelijkheid nog meer te ontdekken wat bij je past door op allerlei vlakken te proeven aan de brede werkwereeld. Door het uitvoeren van opdrachten leer je jezelf nog beter kennen en onderzoek je nog beter waar je goed in bent. Dit kun je gebruiken om uiteindelijk een goede keuze te maken voor het voor jou juiste beroep en heb je daarbij al brede ervaring en extra skills op zak.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Dienstverlenende of productgerichte beroepen; van productiemedewerker tot personeelsfunctionaris en van serveerster tot schoonheidsspecialist. Maar ook van telefonist tot teamleid(st)er en van verkoper tot vrijetijdsmanager.

Rotterdamse vakscholen
Sommige scholen zoals de Rotterdamse vakscholen, zijn extra goed in bepaalde vmbo-profielen. Ben jij een leerling die al vroeg (bijvoorbeeld aan het eind van de basisschool) weet dat je graag een specifiek vak wilt leren? Verdiep je dan eens goed in de vakscholen. Rotterdam kent namelijk vakscholen voor bijvoorbeeld techniek, scheepvaart, zorg, economie, horeca, vormgeving en media.

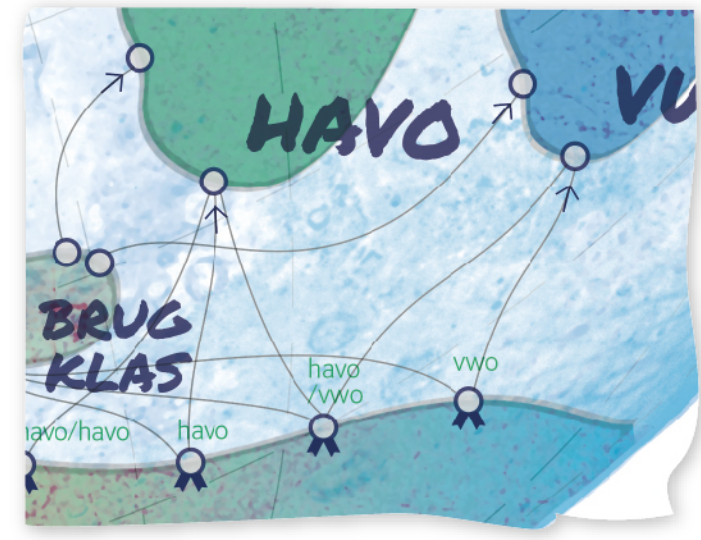
Sommige van deze vakscholen bieden speciale routes aan, die je in een doorlopende lijn van het vmbo naar het mbo leiden. Via dit soort routes kun je vaak sneller dan normaal en met de juiste papieren, beginnen met werken. In de sector techniek heten deze leerlijnen 'vakmanschapsroutes', 'beroepsroutes' of 'technologieroutes'. In Rotterdam bieden het Grafisch Lyceum en het Scheepvaart- en Transportcollege doorlopende routes van vmbo naar mbo onder één dak aan.

Nuttige links:
→ Naar het VMBO? Kom alles te weten over opleidings- en schoolkeuze op www.gowmbo.nl

→ Informatie over beroepen en beroepsbeelden ('ik wil iets met', 'ik ben goed in') op www.beroepeninbeeld.nl. Deze site gaat vooral over het mbo, maar inspireert door te laten zien welke beroepen er allemaal zijn.

→ Alle (vak)scholen voor voortgezet onderwijs in Rotterdam, vind je op www.schoolkeuzerottterdam.nl

VAN DE BASIS-SCHOOL NAAR DE HAVO OF HET VWO

De havo en het vwo sluiten, net als het vmbo, aan op de basisschool. Een vmbo-t-diploma geeft je ook toegang tot de havo. De havo (hoger algemeen voortgezet onderwijs) duurt vijf jaar. Met een havodiploma kun je verder leren op het mbo, hbo of naar het vwo. Het vwo (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs) bereidt jou in zes jaar tijd voor op de universiteit, maar je kunt er ook mee naar het hbo.

Profielen
Als havo- en vwo-leerling kies je voor de start van het vierde schooljaar een vakkenpakket aan de hand van een profiel. Een aantal scholen maakt gebruik van zogenoemde 'combinatie-profielen', bijvoorbeeld Natuur, Techniek & Gezondheid en Economie, Cultuur & Maatschappij, maar in principe kennen de meeste scholen voor havo en voor vwo vier profielen:

Natuur & Techniek
Het profiel Natuur & Techniek is een 'exact' profiel, waarmee je jezelf voorbereidt op technische beroepsopleidingen. Denk daarbij aan rekenen, bouwen, milieu, techniek, stoffen en ontwerpen. Dus ben jij een kei in bijvoorbeeld wiskunde, schei- en natuurkunde? Dan kan dit profiel wel eens heel goed bij je passen.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Scheikundig ingenieur, bouwkundige, milieutechnoloog, communicatiespecialist, landmeter, researchmedewerker, werktuigbouwkundige, computerdeskundige, piloot, laboratoriummedewerker en elektronicus.

Natuur & Gezondheid
Kiezen voor Natuur en Gezondheid is kiezen voor medische en biologische, maar ook technische en natuurwetenschappelijke richtingen. Je bereidt je voor op een baan in bijvoorbeeld een ziekenhuis, een zorg- of dienstverlenende organisatie of een functie binnen een bedrijf of organisatie op gebied van natuur & milieu.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Fysiotherapeut, verpleegkundige, verloskundige, operatieassistent, diëtist, landschapsarchitect, tuinarchitect, bosbouwkundige, laboratoriummedewerker, milieudeskundige en diervorzorger.

Economie & Maatschappij
'De weg naar het zakenleven', zo zou je dit profiel kunnen omschrijven. Je bent veel met rekenen en onderzoeken bezig. Dit profiel bereidt jou breed voor op een verantwoordelijke baan in allerlei sectoren binnen de arbeidsmarkt.

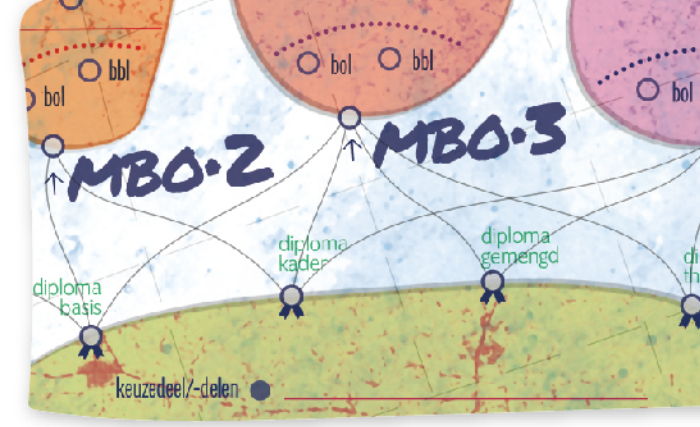
Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Bedrijfs econoom, administrateur, beleidsadviseur, public-relations officer, accountant, uitgever, journalist, personeelswerker, belastingconsulent, hotelmanager, makelaar, touroperator, directeur reisbureau, leraar economie of aardrijkskunde.

Cultuur & Maatschappij
Communicatie, talen, inlevingsvermogen, praten, luisteren, sociaal, maatschappelijk, artistiek en media zijn de kernwoorden die bij dit profiel horen. Je ontwikkelt je creativiteit en leert dit naar andere mensen over te brengen. Wanneer dit jou aanspreekt, past dit profiel vast heel goed bij je.

Banen waarvoor je leert, zijn bijvoorbeeld:
Beeldend kunstenaar, leraar basisonderwijs, leraar voortgezet onderwijs, journalist, maatschappelijk werker, cultureel werker, musicus toneelspeeler, personeelswerker, museummedewerker, creatief therapeut.

Nuttige links:
→ Met de gratis profielkeuzetest op www.profieltest.nl krijg je een beter beeld van het profiel dat het meest aansluit op jouw interesse.
→ Alle scholen voor voortgezet onderwijs in Rotterdam, vind je op www.schoolkeuzerottterdam.nl

VAN HET VMBO NAAR HET MIDDELBAAR BEROEPS-ONDERWIJS

Doordat je in het vmbo profielen hebt gekozen, sluiten bepaalde mbo-opleidingen daarop goed aan. Op het mbo leer je echt voor een beroep. Alle opleidingen vallen binnen 16 opleidingsdomeinen.

Aan een Regionaal Opleidingscentrum (ROC) kun je een opleiding volgen in de sectoren zorg en welzijn, economie en handel en techniek. Als je in Rotterdam wilt studeren, kun je kiezen voor de ROC's Albeda College, Zadkine en Hoornbeek. Op een Agrarisch Opleidingscentrum (AOC) kun je een opleiding volgen in de sector groen. AOC Wellant heeft een vestiging in Rotterdam. Een vakinstelling geeft opleidingen in een specialistische sector, zoals in Rotterdam het Grafisch Lyceum, het Hout- en Meubileringscollege of Scheepvaart- en Transportcollege. Op het Techniekcollege (een samenwerking van Albeda en Zadkine) kun je technische opleidingen volgen.

Net als op het vmbo, kun je binnen het mbo slim zijn met je handen of met je hoofd en natuurlijk met allebei. Het mbo is verdeeld in vier niveaus:

- Niveaus**
Niveau 1 (entreeopleiding)
In Rotterdam kun je op het Startcollege een entreeopleiding volgen. Die bestaat uit een beperkt en overzichtelijk aantal richtingen. Je kunt zonder vooropleidingseisen een entreeopleiding doen en wordt daar opgeleid tot assistent-beroepsbeoefenaar.
Niveau 2
Voor niveau 2 is minimaal een vmbo-diploma op basisniveau vereist. Je wordt opgeleid tot medewerker of basisberoepsbeoefenaar.
Niveau 3
Bij niveau 3 moet je minimaal in bezit zijn van een vmbo-diploma op kaderniveau. Je wordt opgeleid tot zelfstandig medewerker of zelfstandig beroepsbeoefenaar
Niveau 4
Voor niveau 4 moet je minimaal in bezit zijn van een vmbo-diploma op kaderniveau. Met een havo- of vwo-diploma op zak kun je aan een versneld traject deelnemen. Je wordt opgeleid tot middenkader functionaris of gespecialiseerd beroepsbeoefenaar.
- Stapelen**
Als je een havo-diploma hebt, dan kun je van daaruit door blijven leren. Van entreeopleiding naar mbo 2, van niveau 2 naar 3 en van niveau 3 naar 4. Stapelen noemen we dat.
- BOL of BBL**
Je kunt binnen het mbo kiezen tussen een BOL of een BBL-opleiding.
BOL-opleiding
De beroeps opleidende leerweg (kortweg BOL) is een dagopleiding, waarbij je de hele week naar school gaat. Tijdens de opleiding doe je praktijkervaring op wanneer je stage loopt. Ongeveer 20 procent je tijd op een BOL-opleiding bestaat uit een stage.
BBL-opleiding
De beroepsbegeleidende leerweg (kortweg BBL) is een opleiding die vooral bestaat uit werken, maar ook uit uiten. Tijdens deze opleiding werk je 60 tot 80 procent van je tijd. Bij de meeste BBL-opleidingen houdt dit in dat je meestal één dag in de week naar school gaat. De rest van de week werk je bij je leerbedrijf. Bij sommige opleidingen kan het zijn dat je een paar weken les krijgt en dat je vervolgens een paar maanden gaat werken bij een leerbedrijf. Door de beroepsbegeleidende leerweg doet je veel praktijkervaring op en verdienen je vaak meteen al een salaris.

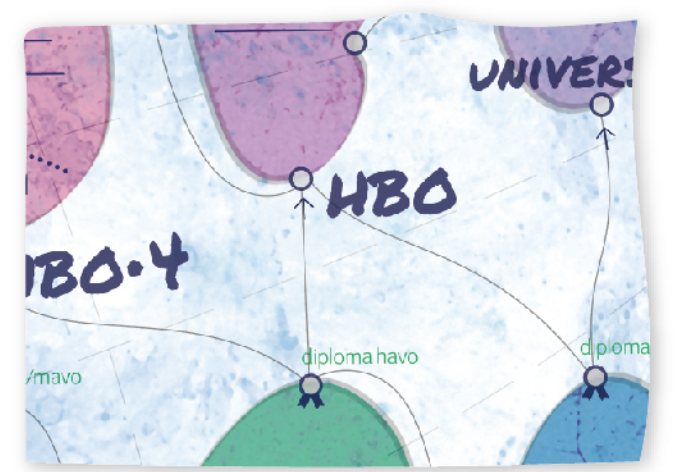
KANS OP STAGE EN WERK
Je volgt natuurlijk de studie die goed bij je past. Maar denk voordat je je studie kiest ook heel goed na over de kansen die je na deze studie hebt op werk. Laat ook je kansen op een

stage en op werk meewegen bij het kiezen van een mbo-studie: Een stage is namelijk een verplicht onderdeel van je mbo-opleiding. Ook in de aanloop naar je vervolgstudie is het slim je alvast te verdiepen in de kansen op de arbeidsmarkt.

In Rotterdam zijn de sectoren haven, techniek en zorg bijvoorbeeld bijzonder kansrijk. In deze sectoren bestaat bovendien een aantal opleidingen, waarmee je als leerling van Rotterdam Zuid recht hebt op een zogenoemde 'carriërestartgarantie'. Dit betekent dat je er zeker van bent dat je aan het werk kunt als je je diploma hebt gehaald en je een goed loon en mooie secundaire voorwaarden krijgt. Je kunt bijvoorbeeld aan het werk bij Defensie, Detailings in de haven, vervoerder RET, de RotterdamseZorg en in de levensmiddelenindustrie.

Nuttige links:
→ Op www.beroepeninbeeld.nl krijg je een goed beeld van bijna vijfhonderd beroepen. Je kunt er ook een beroepentest doen ('ik kan iets') en je interesses matchen ('ik wil iets met...').
→ Op <http://www.mbstad.nl/> vind je meer informatie over de opleidingsdomeinen en alle opleidingen die onder die domeinen vallen.
→ Alle informatie over studeren (van studiekeuze tot het op kamers gaan) vind je op www.startstuder.nl/mbo.
→ Kijk op www.kansopstage.nl en www.kansopwerk.nl voor de kansen op stage en werk per opleiding.
→ Kijk op www.rotterdam.nl/carriestartgaranties voor welke opleidingen en onder welke voorwaarden je een carriërestartgarantie kunt krijgen.

NAAR HET HBO EN DE UNIVERSITEIT

Hoger-beroepsopleidingen worden verzorgd door hogescholen. Hbo-opleidingen duren vier jaar en bieden je niet alleen vak-theoretische kennis, je ontwikkelt er ook vaardigheden die je goed kunt gebruiken binnen je beroepspraktijk. De universiteit verzorgt wetenschappelijk onderwijs, waar de nadruk ligt op ontwikkeling van kennis en minder op het opleiden tot een bepaald beroep.

Bachelor, master en associate degree
Op het hbo en de universiteit kan je verschillende diploma's halen: associate degree, bachelor en master. De tweejarige associate degree-opleiding is vooral bedoeld voor mbo's die na hun opleiding nog door willen studeren, maar die niet direct willen beginnen aan een hbo-bachelor-opleiding. De bachelorgraad verdienen je na een vierjarige hbo-opleiding aan een hogeschool of drie jaar aan de universiteit. Daarna kun je nog een of twee jaar doorstuderen voor een master. Dit kan een hbo-master zijn, maar ook een universitaire master.

Instroomvereisten hbo
Met een havodiploma kun je direct worden toegelaten tot het hbo. Je kunt in veel gevallen ook naar het hbo met een mbo 4-diploma of wanneer je een associate degree op zak hebt. Voor sommige hbo-opleidingen gelden wel speciale vooropleidingseisen. Dit betekent dat je met een diploma uit het ene opleidingsdomein, niet automatisch toelatingsrecht hebt tot opleidingen in een ander opleidingsdomein. Voor de pabo gelden daarnaast specifieke toelatingseisen.

Instroomvereisten Universiteit
Je kunt naar de universiteit als je een vwo-diploma op zak hebt. Je kunt vaak ook naar de universiteit als je een jaar hbo hebt gevolgd (hbo-propedeuse) of als je een hbo-bachelor op zak hebt. Dit geeft niet in alle gevallen recht op toelating; zoek daarom goed uit welke voorwaarden een universiteit stelt.

Waar
In Rotterdam kun je een hbo-opleiding volgen aan de Hogeschool Rotterdam, Hogeschool InHolland, Codarts, Thomas More Hogeschool (Pabo), Scheepvaart- en Transportcollege en een aantal private onderwijsinstellingen. De Rotterdam Academy van de Hogeschool Rotterdam biedt associate degrees aan. Op de Erasmus Universiteit Rotterdam kun je wetenschappelijk onderwijs volgen.

Nuttige links:
→ Alle informatie over studeren (van studiekeuze tot het op kamers gaan) vind je op <http://www.startstuder.nl/hbo-wo>